

תשובה

משמחת הנישואין
של
שלום דובער ודינה גאלדא שיהיו
וזאלבער

יום חמישי, כ"ט תשרי ה'תשע"ח

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו החתן התמים הרב מ' שלום דובער שי' עב"ג הכלה מרת דינה גאלדא תחי'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחותינו, ידידנו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ שחילק תשורה בחתונת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו הכוללת:

א. מכתבים מכ"ק אדמו"ר להרה"ת ר' שלום דובער ז"ל ליין, סבו של יבלח"ט - החתן. רובם נדפסים כאן לראשונה. תודתנו נתונה להרה"ת ר' אלתר אליעזר שי' ליין על מסירת מכתבים אלו לדפוס.

ב. הגהות כ"ק אדמו"ר על ה'מכתב כללי' לו' תשרי תשל"ט, הנדפסים כאן לראשונה.

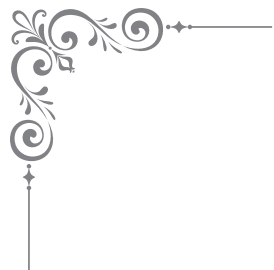
ג. הגהות כ"ק אדמו"ר על מאמר ד"ה ואברהם זקן תשל"ה, הנדפסים כאן לראשונה.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בקיום היעוד "מהרה ה"א ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה וכו'" בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

מוקיריהם ומכבדיהם
משפחות וואלבערג ושאנאוויטש

יום ה', כ"ט תשרי ה'תשע"ח
שיקאגא, אילנוי

שזער
מכתבים

מכתב כ"ק אדמו"ר הרי"ץ בקשר לשידוכם של זקני החתן

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
☎ LOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליובאוויטש

ב"ה כ"ז אייר תש"ו.
ברוקלין.

אל התלמיד מר שלום דובער שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מער"ח אייר.
ה"ל אשר הצילו השי"ת ובמענה על שאלתו אודות
השידוך עם ב"ג מרת פרידא חת' יגמור בכי טוב
למז"ט ולהצלחה בגשמיות וברוחניות ויסחדרו
בהקיבוץ דאגודה ישראל ויתן להם השי"ת פרנסה
טובה וחודה על אשר הודיע בגרמיות משלום
חלמי'נו וידידנו אנ"ש שי' ויכתוב עוד פרטים
וימסור להם ברכתי כי ישפיע להם השי"ת שפע
חיים וברכה מרובה בגשמיות וברוחניות.

הדו"ש ומברכת

מענות כ"ק אדמו"ר הריי"ץ על קבלת מעמד מסב החתן

מכתב כ"ק אדמו"ר הריי"ץ לסב החתן בקשר לעסקיו

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 8-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן

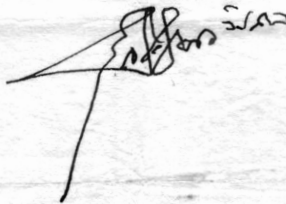
ליובאוויטש

כ"ה כ"ז ניסן תש"ח.
ברוקלין.

ידידי וו"ח אי"א מוה"ר שלום דובער שי' ליין
שלום וכרכה!

כמענה על מכחכו, טוב הדבר שהספדר
בשוחפות בעסק הסריקאטאזש ויצליחם השי"ת
להשיג הסחורה הדרושה לעבודתם ויזמין להם
קונים טובים ויהן להם פרנסה טובה בהרחבה
ובמנוחה בנשמיות וברוחניות.
השי"ת יחזק את כריאותו וכריאות
זוגתו ובתם יחיו ויקבע עתים לתורה כנגלה
ודא"ח ויצליח בנשמיות וברוחניות.

המברכם

ב"ק אדמו"ר

מכתב כ"ק אדמו"ר לסב החתן בקשר לעבודתו באחד המוסדות באה"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

בי"ה, י"ד אלול ה'שי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה"ר שלום דובער שי"

שלום וברכה!

קבלתי מכפרו מאדר"ה אלול, בו מודיע ע"ד
במצב הגשמי שלו ואשר הציעו לו להתעסק בחינוך באה"ק
ממוסדותינו, לעי"ע בחור נסיון, ואם יפיקו רצון-שני
הצדדים יעשה זה לקבע, ושואל חו"יד בזה

והנה תקוה, שבהשתלחות הראוי' מצדו בטח
יצליח במלאכתו מלאכה שמים, קירוב לבב בני"י לצבינו
שבשמים, ויה"ר שיהי' בהצלחה ג"כ בגשמיות, וימשיך
חוספה ברכה מהשי"ח בהמצטרף לו וכלל בי"ב שיחיו, ובטח
זמן לזמן יודיע מהצלחתו בעבודתו הנעלה, וחי"ה מראש
דברכה א"ל זול' (הוא"ח דני יוסף ז"ל, מכ"מ, אבות ע"כ)
ראשונה, (בברכה כתיבה והתימה טובה)

Handwritten signature

מכתב כ"ק אדמו"ר לסב החתן בקשר לחינוך ילדים

לי"ן = כפר חב"ד
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 לויבאוויטש
 770 איסטערן פארקווי
 ברוקלין נ. י.

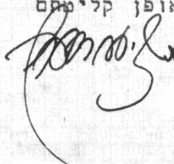
ב"ה.נ' כסלו תשי"ד
 ברוקלין.

הרה"ח וו"ח אי"א נו"נ
 מוה"ר שלום דובער שי"

שלום וברכה!

מכתבו מי"א חשון נחקבל, ואחר כן קבלתי ג"כ ידיעה מהנהלת הרשה שעובר הוא אצלם במשרתו, ולפלא שאין ממנו כל ידיעה בזה, ובטח ימלא בהזדמנות הבאה וכן יודיע מאשר תוסיף אומץ בעבודתו בקדש זו, שבר"מ יתוסף ג"כ ברכה והצלחה מהשי"ח בעניינים הפרטיים שלו וכל בי"ב שיחיו, ובפרט - בבריאות הנכונה ומנוחת הנפש.

בנוגע לשאלתו אם אפשר ללמוד עם ילדים האותיות והנקודות הידועים להם מכבר קודם שידעו את כל הנקודות. הנה אין קפידא בזה, אף שלכאורה בכל יוחר ללמדם כל הנקודות בהמשך אחד מאשר להפסיק באמצע בעניינים אחרים, אבל זוהי שאלה חינוכית ויש לפותרה מתאים להתלמידים בכתה שלו, ואופן קליטתם את הלימודים.

המתכה לבשו"ט ד"ה' ג' י' ח' ט' י"ב

מכתב כ"ק אדמו"ר לסב החתן על הזכות לעבוד במוסדות הק' של הרבי

לין = כפר 'חבי"ד

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מחנה מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

בי"ה כ"ט ניסן תשי"ד
ברוקלין

הרה"ח הו"ח אי"א נו"י עוסק בצ"צ
מוה"ר שלום דובער שי"י.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו וכן הפנינ אודות
אשר אקראתו בעק רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"ם ז"י"ע, ויבשר טובות ביה. ובהנוגע לחונן מכתבו:

באופן עבודה הרשת, הנה כבר כתבתי כמה וכמה פעמים, ובכ"ז
לחשיבות הענין הנני כופל עוד הפעם, אשר חסיהני ב"חור על יחס כמה
המסורים לעבודת הרשת, וגם חלק ממורי אנ"ש וגם הוא בכלל שמביטים על
זה כעל משרה שהם עובדים אצל אחרים, ובמילא באים אליהם בטענות ואם אין
שמים לב להטענות, למלאות אותם במילואם הרי המסקנא הראשונה היא שצריך
לחפש משרה אחרת, ומה נ"מ לו באיזה אופן יקבל פרנסתו ופרנסת בי"ב שיהיו.

והנה כל **הנ"ל** זה מופרכת היא מעיקרא. **הנ"ל** הפעמי"ב של הרשת
הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ם ז"י"ע, אשר שמו נושאים המוסדות,
ומובן אשר כל אלו שהשי"ת הצליחם והעמידם על חלק היפה להשתתף במוסד
זה, הרי זהו השער וצנור דרך בו נמשכים ההמסכות-שלו ושל בי"ב שיהיו
ברוחניות והן בגשמיות, אלא, כמו בכל דבר בעולם, יש כאן חילוק תפקידים,
שאלו שזכו ביותר הרי מתקדמם הוא העיקר שהמוסד היינו התינוך בפועל,
משאי"כ אחרים-אינם אלא מנהלים, תמכין, דאורייתא וכו', וכו'. ומובן אשר
אחרי הנחה זו-הרי זה מעורר חמ"י ופליאה, **הנ"ל** שכל שזכה והצליח בחלק
הנ"ל בא להמנהל ואומר לו: **הנ"ל** עושה לך טובה במה שמתחף הנני
בכאן, ובמילא אם תסלא את כל חביקותי טוב, ובאם לא אעזוב את המוסד כו'!
והאריכות בכ"ז אך למוחר, ואם היתה הנחה הנ"ל אצל המורים מאנ"ש, הרי גם
בד"ס, ונוסף ע"ז ע"י השתדלות, היתה נהדרת גם באלו המורים והמורות אשר
לע"ע, אינם מאנ"ש, ובמילא היתה עבודתם ע"ד המבואר בהמשך רס"ו בעבודת
עבר נאמן, שאפילו כשעובד רק בקבלת עול משומה, בכ"ז מהדר לא רק במילא
אלא גם בהידיור, ופשיטא, אשר מי שיש לו אוצר גדול לא יבוא לאחרים לאמר
אם תסלא משאלותי אשתמש בהאוצר, ואם לא-אשליך האוצר תוצה ואסובב בשוקים
וברחובות בעד אגרות כסף-וכנ"ל, וד"ל, ובמכתב יבאר את כל הענין הנ"ל לא רק
לעצמו, אלא גם להמורים והמורות שמכירם או שיכול להכירם. והלואי ששותפי
הנ"ל-המעמים במחמה, יפעלו ככל חוכנם באיכות.

מובן מעצמו, שאין כונתי בהנ"ל לאמר שכל התביעות שלהם
אינן צודקות, או שכל חברי ההנהלה צודקים במה אהזו בכל הנהגותיהם,
וכונתי הוא רק, שהחלק היפה בהרשת, המורים והמורות ומקבלים ברוחניות
הרבה יותר מחברי ההנהלה, וכיון שאצל איש הישראלי הגשמי הוא מסובב
מהרוחני, וכמשי"נ אם בחקותי חלכו וגו' ונחתי גשמיכם, הרי מקבלים הם גם
בגשמיות, יותר מחברי ההנהלה-אם על אחר ובלו"י, או במשך הזמן ובאופן שאין
בעל הנס מכיר-בנסו. וכבר ידוע המבואר במאמרי דא"ת מכ"ק אדמו"ר מוהר"ש
נ"ע, אשר באמת ענין הפרנסה ברורותונו הוא באופן נ"י וע"ד חסן במדבר,
ובמילא ח"ו שיהלכו בעצמם ע"י יציאה ממוסד כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"ם ז"י"ע.

[המשך מכתב הנ"ל]

ליין = כפר חב"ד

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

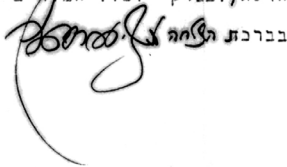
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

= ב =

במי"ש אודות אפשריות שונות איך לסדר את ענינו במשק וכו' הנה צריך להתייעץ בזה עם אנ"ש על אחר, כיוון שהחנאים בזה משחנים מזמן לזמן, ובפרט במשך חדשים אלו.

כן בנוגע לאופן החינוך של תלמידי הרשת, בהנוגע להנהגות ע"פ שו"ע והנהגה דיראח שמים, הנה גם בזה אי אפשר לקבוע מסמרות, כי בודאי שונה המצב מתלמידי בי"ס אחד לתלמידי בי"ס שני, בהתאם להסביבה שם נהגדלו ונתחנכו. אבל, בכלל-בענין שאין בו תילול השם מובן שיש לנסות באופן דלאט לאט אגרשנו. ומובן שגם בזה כדאי שיחיעצו המורים ביניהם, ותשועה ברוב יועץ.

בודאי יתעסק בהרשת במרץ המהאים, והשי"ח ירבה גבולם בתלמידים ותלמידות טובים, שיהיו להפארת לכל הרשת, ובצדק יוכלו המורים-וח לאמר: ראו גידולים שגדלנו.

בברכת תורה

ליין = כפר חב"ד
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ. י.

בי"ה כג' אירתשי"ד
 ברוקלין

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
 מה"ר שלום דובער שי'

שלום וברכה!

נהניתי בקבלת מכתבו מיום הבהיר ליג בעומר, בצירוף
 תמונה ותמונת בי"ב שיחיו, ולפלא שלא ציין מעבר התמונה שמו
 ילידיהם שיחיו **מעבר לכל** אחד, וכיון שבטח נשאר גם אצלו תמונה כזו,
 הרי במכתבו הבא יורה שמוחיהם על הסדר כמו שהם בהתמונה.

נהניתי ממה שכותב שמסר תוכן מכתבי אליו להמורים
 והמורה בהרשה, ובודאי מזמן לזמן יעוררם עוד הפעם עדי"ז, ויה"ר
 שכאז"א מאתנו יצליח למלאות תפקידו במילואו ומחוץ שמה, ותקוה
 חזקה שגם מצב הגשמי ישתפר **בגשתי**.

בברכה לבריאות ולכונה לו ולכל
 בי"ב שיחיו והצלחה מופלגה במלאכתו
 בקדש

Menachem Schneerson

התמונה שצורפה למכתב שנזכר בפנים

כמה ימים לאחרי הרצח של הת' ישראל ארי' דוברוסקין הי"ד, נסע הרה"ת ר' שד"ב ליינ (סבו של - יבלחט"א - החתן) בליל ג' של חנוכה תשט"ז ממסיבת חנוכה שהמלמדים של רשת אהלי יוסף יצחק אירגנו לתלמידים.

בדרכם חזרה לכפ"ח, הם איחרו את האוטובוס האחרון שנכנס לתוך הכפר ונסעו עם אוטובוס שעובר בצומת של הכפר. בצומת עמדה קבוצה של מחבלים ימ"ש והתחילו לירות עליהם. הרב ליינ נפל מיד על הרצפה ועשה את עצמו כאילו פגעו בו, וניצל בחסדי שמים.

במכתב זה הרבי עונה לרב ליינ על הדו"ח שכתב מאותה מסיבה ומזכיר ע"ד הנס.

מכתב להולדת אם החתן

ליין-כפר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, כ"ט סיון תשט"ז
ברוקלין

הרה"ח תו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה שלום דובער שי'

שלום וברכה!

להודעתו אשר נולדה להם בה למזל טוב ונקרא
שמה בישראל רבקה חיי, .

הנה יה"ר מהשי"ח שיגדלה ביהר עם זוגתו חיי.
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה .

ידוע מכ"ק אדמו"ר (מהרש"ב) נ"ע , אשר מנהגו
הוא לאמר גם בלידה בה לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ
מרז"ל (ברכות יז, א) נשים במאי זכ"ן באקרוי, כו' באתנוי,
כו' זנטרין כו' .

ולהודעתו מיום הולדת השלישי של בנם יוסף יצחק
שי', הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע בנוגע למנהג ישראל זה של אפשערעניש. ויה"ר
מהשי"ח שיגדלוהו הוא זוגתו חיי לתורה ולחופה ולמעשים
טובים מתוך הרחבה .

[Handwritten signature]

בברכה

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר .

..... וברבר גזיזה השערות אפשערעניש הוא דבר
גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהחיינוך דהשאר פיאוח הראש,
ומיום הגזיזה והנחת פיאוח הראש נהגו להדר להרגיל את החינוך
בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה,
והשי"ח יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים
מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיזת וברוהניות.

מכתב כ"ק אדמו"ר לסב החתן בקשר לעבודתו ב"רשת אהלי יוסף יצחק"

לוינ = כחב"ד
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

הו"ה אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' שלום דובער שי'

בי"ה כו' איר חשט"ז
ברוקלין

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכב' איר.

הנה נשלח לו מברק וז"ל: ישאלו רב, בברכה-חתימתי
ואחכה לבשו"ט.

נעם לי לקרות במכתבו מהי' דעת לימודיו עם הכתה,
ובטח עוד יוסיף על זה הן בכמות והן באיכות, וישפיע גם על
חבריו בסגל המורים בכיוון זה, וזכות הרבים תלוי בו, ובפרט
אשר גם הוא זכה להי'ה מחושי' כפר חב"ד, אשר שם צוה ה' את
הברכה, שתתגלה שם מדת הרחמים שהיא גדולה ממדת ההסד שלפני'
נחלה בלי מצרים מבר'ה מן הקצה אל הקצה.

בברכה לקבלת החו"ה בשמחה ופני' מיזח

Handwritten signature

לייך-כחב"ד

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כט' טבת תשכ"ב
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' שלום דובער שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ו טבת והקודמן.

ת"ח על הבשורה טובה מהטבת מצב בריאות
זוגתו חתי', ויהי רצון שילך מצבה הלך וטוב ועד
לרפו"ש.

בטח מתכוונים ליום ההילולא של כ"ק מו"ח
אדמו"ר נשיא בורנו, יו"ד שבט הבע"ל, לנצלו באופן המתאים,
להפצת המעין בייחוד, אשר מסר נפשו הק' עליהם.

Handwritten signature
בברכה לבשו"ט בכל האמור

נתסכב המשלוח, וז"צ נתקבל מכתבו מב' שבט
והפ"נ - שיקראו זה"צ.

בנוגע להמשך לימודיהם של תלמידים הגומרים כו' -
כיון שסוד כו"כ חדשים לסיום שנה"ל - יש להכניסם (בשיקול
מצב רוחם ושל הוריהם) לכניסה בתו"ת או אח"ת דראשון
לציון וכיו"ב.

מכתב כ"ק אדמו"ר לבת מצווה של אם החתן

לייגן - כפר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ה אייר השכ"ז
ברוקלין, נ. י.

רבקה הי'

ברכה ושלום!

SECURE LOGO

במענה על מכתבך בו מודיעה אשר הגיע
בקרב לגיל שתיים עשרה שנה, היא עונה בה מצוה,

הנה יהי רצון שתקבל עליך עול מלכות
שמים ועול מצוה בלבב שלם, והשם יהברך יצליחך
בלימודך ובהנהגה וחגדלי להיזהר ראו' לשם בה
הב"ד, מהאיפה לרצון נשיאנו הקדושים וצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע.

וחשפיע גם על החבירות הי' שלך בזה,
ברבור ועוד יוחר על ידי היותך רוגמא הי' של
בה ישראל המהונכה בדרכי החסידות.

וזה יביא לך אשר רחמני וגשמי.

בברכה
[Handwritten signature]

ד"ר
ה'תש"ז

מכתב מרחמ"א חדוקוב לסב החתן בקשר לעבודתו ב"רשת"

ב"ה, כ"ח ניסן תשכ"ב
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

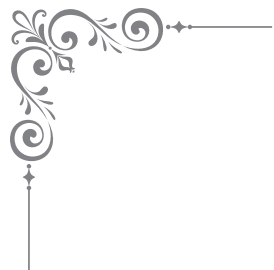
בקישור עם השקו"ש שאצל כת"ר בענין סידור כתה ש' בב"ה"ס החקלא', היינו מעונינים לדעת כל הפרטים שיכולים פחות או יותר להשפיע בהכרעת ההחלטה בזה. ובפרט נבקשו להודיענו:

- א) אם היתה עולה הסברה לסידור הזה גם לולא האיום בהפסקת ההקצבה וכו'.
- ב) מהו בכלל הטעם להפסקת ההקצבה לאחר שסוכ"ס המחלקות שעד כתה ש' הלא ממלאות את § 999 תפקידן הן.
- ג) כמות ההקצבה המדוברת.
- ד) התספיק ההקצבה שיתנו ממשרד החנוך להחזקת כתה ש' לכל תקציבה של כתה זו, ובאם לאו בכמה יעלה ע"ז העודף שעליכם יהי' מוטל למלאו.
- ה) לכמה תלמידים, לפי השערותכם יש לחשוב שיתוספו ע"י שינוי המוצע-מסוגים אלה שלולא זאת ימשיכו לימודם בבת"א חנוך שאינם עשה"ק.
- ו) על איזה יסודות נבנית השערתו כי רחוק הוא החשש שע"י כתות אלו משיכו אליהן תלמידים כאלה שלולא זאת היו ממשיכים לימודם בישיבות.
- ז) האין החששה שמוסדות חנוך אחרים, שע"ע נזהרו מלהביא ג בתוכם מחלקות של בתי ספר תיכוניים וכדומה, לא ילמדו מה מצינו או גם קל וחומר מליובאוויטש וכו'.
- ח) האין חששות שדבר זה יעורר ריגון מצד חוגים שונים ובאיזה מדה.

בברכת כט"ס

הרב ה.מ.א. חדוקוב
מנהל

שער
הגהות

הגהות כ"ק אדמו"ר על מכתב כללי ו' תשרי ה'תשל"ט

ב"ה, ערב שבת קודש, שבת שובה, ו' תשרי, ה'תשל"ט

ברוקלין, נ.י.

אל כל..

שלום וברכה:

בהמשך צו דעם וואס מ'האט גערעדט וועגן דער אייגנארטיקער נקודה און ספעציעלער מעלה פון תשובה,, וואס דורך תשובה קען מען פאריכטן און משלים זיין אלעס וואס מ'האט פארפעלט געדארפט אויפטאן במשך פון דעם גאנצן יאר עבר (פארגאנגענהייט) - "בשעתא חדא וברגעא חדא" מיטן איין "קער" און אין איין מינוט מאמענט,

- און, פארשטייט זיך, אז דאס טאר נישט דינען ח"ו?? דינט ניט, ח"ו אלס אן אויסרייד פאר א ניט-גוטער הנהגה, ווי חכמינו ז"ל באווארענען, אז דער וואס אויב איינער זאגט ח"ו "אחטא ואשוב" - כ'וועל זינדיקן און שפעטער תשובה טאן - באקומט ער ניט די געלעגנהייט תשובה צו טאן -

וועלן מיר זיך דא אביסל ברייטער אפשטעלן מער אויף דער דערמאנטער נקודה, כדי קלארער צו מאכן אויף ווי ווייט דאס איז נוגע צו דער גאנצער מצייאות און הנהגה פון א אידן און פון א מענטשן בכלל. ובהקדמה:

בשעת מ'טראכט קוקט זיך הדיין, און בכלל איז צו - זעט מען אז לויטן חשבון איז אין וועלט פאראן מער כמות (גשמיות) ווי איכות (רוחניות), און אין א גאר אומפארגלייכבארע גרויסער מאס און נאכמער, וואס מער גשמיות'דיג און חומריות'דיג א זאך איז, אלץ מער איז דאס אין כמות, ווי מ'זעט, למשל צום ביישפיל, אז דער עולם הדומם איז פיל מער אין כמות ווי דער עולם הצומח, און דער צומח איז פיל מער אין כמות ווי דער עולם החי, און דער עולם החי איז פיל מער אין כמות ווי דער מין האדם (מדובר); ועל-דרך זה און אזוי אויך אין דעם מענטשן גופא; וואס דער רגלים (די פיס) זיינען אין כמות מער פון דעם גוף (קערפער), איז אין כמות אומפארגלייכבאר וועלכער איז גרעסער ווי די קאפ, וואו ער געפינטן זיך דער שכל אויך די כוחות חושים פון ריידן, שמעקן, הערן, זען, דער שכל, אא"וו, וואס באלעבן דעם גאנצן קערפער און פירן מיט עס אן,

אויך קען מען דאך לכאורה, אריינפאלן אין יאוש עצבות ח"ו, אפילו בא-די-וואס פירן זיך ווי-עס באדארף צו זיין טראכטענדיג ווי אזוי קען מען דערפילן אין דער פולמטער מאס ווי עס דארף זיין די אמת'ע אויפגאבע און תכלית פון דעם גאנצן לעבן, וואס דאס איז אני נבראתי לשמש את קוני (איך בין באשאפן געווארן צו דינען מיין באשאפער), וויבאלד אז ס'רוב צייט, און גאר א גרויסער רוב, גייט אוועק אויף גשמיות'דיקע ענינים ווי עסן, און טרינקען און שלאפן וכי"ב פארדינען אויף פרנסה א.ז.וו. אין צוגאב צו דעם אז די ערשטן יארן פון א מענטשן איידער ער ווערט א גדול און א בר דעת זיינען אינגאנצן גשמיות'דיגע, וואס אין-די זאכן איז דאך מותר האדם מן הבהמה אין (זעט זיך ניט אן די העכערקייט פון א מענטשן איבער א בהמה, להבדיל).

איז די דערקלערונג אויף דעם, קודם-כל, אין צוגאב צו דעם אנזאג פון כל מעשיך לשם שמים (אלץ וואס דו טוסט זאל זיין לשם-שמים) און בכל דרכיך דעהו (אין אלע דייענע פירונגען זאלסטו וויסן - און באוואוסט מאכן - דעם אויבערשטן).

דאס מיינט, אז אויך אין די ענינים וועלכע זיינען פארבונדן מיט די מאטעריעלע און גשמיות'דיקע באדערפענישן פון טאג-עגלעכן לעבן (וואס, ווי געזאגט, פארנעמען זיי די גרעסטע צייט) דארף א מענטש וויסן, אז די דאזיקע מאטעריעלע און גשמיות'דיגע ענינים זאכן זיינען נישט קיין תכלית פאר זיך אליין, נאר זיי זיינען, און מוזן דינען אלס, א מיטל צוצוקומן (מען צו דער העכערער, הימל'שע רוחניות'דיגען וועלט פון ג-טלעכקייט, במילא וואס דורך דעם ברענגט ער אריין קדושה אויך רוחניות אין די אלע גשמיות'דיגע ענינים און נוצט זיי אויס פאר רוחניות'דיגע צוועקן - לויט דעם באקאנטן ווארט פון אלטן רבי'ן, בעל התניא והשולחן-ערוך: דער אויבערשטער גיט אידן גשמיות, און אידן מאכן פון גשמיות רוחניות.

במילא, איז אין צוגאב צו דעם-וואס דער רבי פון וועגן די אלע גשמיות'דיגע ענינים ווערטן פארוואנדלט צוגעבראכט און באקומען זייער שלימות אין רוחניות, איז די גשמיות אויך בשלימות און אין דער פולסטער מאס.

איז דא די זאך און די פעולה פון בשעתא חדא וברגעא חדא, וואס מאכט איבער דעם גאנצן עבר. (מילים אלו נוספו כפה"נ בהגהה האחרונה): די גשמיות זעלבסט - אין רוחניות.

אבער אזוי ווי דער אויבערשטער וויל, אז דער מענטש זאל פארדינען זיין "גייסטיגע ברויט", האר ער געגעבן דעם מענטשן די בחירה חפשית, דעם פרייען ווילן, אוסצוקלייבן זיך זיין וועג אין לעבן, ווי די תורה זאגט קלאר און דיטלעך: נתתי לפניך את החיים ואת הטוב גו' ובהרת בחיים (איך לייג דיר פאר לעבן און גוטס (אדער פארקערט): קלייב זיך אויס לעבן).

און נעמענדיג אין אכט די שווערע נסיונות וואס שטייען דעם מענטשן אין וועג, צוליב דעם וואס, ווי געזאגט, איז גשמיות אזויפיל מער און שטארקער (אין כמות) ווי רוחניות, (כפה"נ קטע זה נוסף בהגהה האחרונה):

אין צוגאב צו דעם וואס אין דעם חשבון פון דער צייט זיינען דא גאר גרויסע אונטערשידן אין דעם אינהאלט און, במילא, דער ווערט פון א רגע און א שעה - ביז אז עס איז גאר שווער צו פארגלייכן אפילו, לדוגמא, א שעה פון תפלה און השתכחות הנפש (נשמה אויסגוס) פארן אויבערשטען מיט להבדיל, א שעה פון שלאפן,

און ווי באוואוסט דער משל אז אפילו אין געלט חשבון איז דא מטבעות פון זעלבער גרויס - אבער איינע איז פון קופער, א צווייטע פון זילבער און א דריטע פון גאלד,

איז נאך מער - דער אויבערשטער, הא-ל עושה פלא (וועלכער טוט וואונדער) האט אריינגעגעבן די אייגענשאפט אין תשובה, ארויסנעמענדיק איר פון באגרענצונגען, אויך פון צייט-באגרענצונגען, אז ברעגא חדא - מאמענטאן - בייט זי איבער דעם גאנצן עבר, אז ער ווערט בתכלית השלימות (פערפעקטע פולקאמענהייט) - שלימות'דיקע איכות און רוחניות. (ע"כ)

וואס אין די זאכן איז דאך מותר האדם מן הבהמה אין (זעט זיך ניט אן די הערקייט פון א מענטשן איבער א בהמה, להבדיל). ^{אין 13} דעם אנזאג ¹² כל מעשיך לשם-מים (אלץ וואס דו טוטס זאל זיין לשם-מים) און בכל דרכיך דעה (אין אלע דייע פירונגען זאלסטו וויסן ~~אין באוואוסט מאכן~~ דעם אויבערשטן) דאס מיינט, אז אויך אין די ענינים וועלכע זיינען פארבונדן מיט די מאטעריאלע און גשמיות'דיקע באדערפענישן פון טאג-עגלייך לעבן (וואס, ווי געזאגט, פארנעמען זיי די גרעסטע צייט) דארף א מענטש וויסן, אז די דאזיגע מאטעריעלע און גשמיות'דיגע ענינים זיינען ניש קיין תכלית פאר זיך אליין, נאר זיי זיינען, און מוזן דינען אלס, א מיטל צוצוקוקן צו דער העכערער, ~~הימלישער רוחניות'דיגער~~ וועלט פון ג-טלעכקייט, במלא עבודתו ~~עבודתו~~ און אריין ~~לשם-מים~~ אין די אלע גשמיות'דיגע ענינים און נוצט זיי אויס פאר רוחניות'דיגע צוועקן - לויט דעם מאקאנטן ווארט פון אלטן רבי'ן, בעל התניא והשלחן-ערוך: "דער אויבערשטער גיט אידן גשמיות, און אידן מאכן פון גשמיות רוחניות".

~~כלומר אין צוגאב צו דעם זאגן דער פון די אלע גשמיות'דיגע ענינים ווערן באוואוסט אין רוחניות, און גשמיות אידן פארמירט און אידן דער פולשטער טאג, פון 12 און 9 און 7 און 5 און 3 און 1 און אצט איבער דעם גאנצן ענין!~~

איבער אזוי ווי דער אויבערשטער וויל, אז דער מענטש זאל פארדינען זיין "גייסטיגע ברויט", האט ער געגעבן דעם מענטשן די בהירה חפשיה, דעם פרייען ווילן, אויסצוקלייבן זיך זיין וועג אין לעבן, ווי די תורה זאגט ילאר און דייטלעך: נתתי לפניך את החיים ואת המוות ובחרת בחיים (אין ס' לייג דיר פאר לעבן און גוטס (אדער פארקערט); קלייב זיך אויס לעבן),

און נעמענדיג אין אכט די שווערע נסיונות וואס שטייען דעם מענטשן אין וועג, צוליב דעם וואס, ווי געזאגט, איז גשמיות אזויפיל מער און שארפער (אין פמות) ווי כחוננות, וואס דער אויבערשטער באשטימט ספעציעל גיינסטיגע צייט, ענדע יאר און אין אנהויב פונם נייעם יאר, אז מאכן אידן-חשבון און אריינטראכטן זיך וואו מ'האלט מיט גשיות און רוחניות כדי דער מענטש זאל ניט פארזינען אין גשמיות ח"ו און נאכמיר: וויבאלד דער אויבערשטער וויל, און ערווארט, אז א מענטש, וואס איז א בעל-שכל, וועט זיכער וועלן פאריכטן און מילים זיין דאס וואס ער האט פארפעלט אין רוחניות אין דעם פארגאנגענעם יאר, און דאס געבען דעם ענין פון תשובה, צוזאמען מיט דער הבטחה (פארזיכערונג),

(און - כנ"ל) דער אויבערשטער האט אויך באשטימט ספעציעלע-גינסטיגע צייט, ענדע יאר און אין אנהויב פונם נייעם יאר, צו מאכן א דין וחשבון און אריינטראכטן זיך וואו מ'האלט מיט גשמיות און רוחניות, כדי דער מענטש זאל ניט פארזינקען אין גשמיות ה"ו.

און נאכמער: וויבאלד דער אויבערשטער וויל, און ערווארט, אז א מענטש, וואס איז א בעל-שכל, וועט זיכער וועלן פאריכטן און משלים זיין דאס וואס ער האט פארפעלט אין רוחניות אין דעם פארגאנגענעם יאר, האר ער אים געגעבן פאר דעם ענין פון תשובה, צוזאמען מיט דער הבטחה (פארזיכערונג), אז אויב ער יעדערער און יעדערע וועלכער באשליסט מיט אן-אמת צו תשובה טאן פאריכטן-דאס וואס ער האט פארפעלט, קען ער דאס דערגרייכן בשעתא חדא וברגעא חדא - אין איין מינומענט, צו פארוואנדלען

אויב ס'איז שווער צו פארשטיין אין שכל, ווי קען מען אין איין מינוט איבעראנדערשן דעם אינהאלט פון א גאנץ יאר, איז גראדע אין דער לעצטער תקופה באווייזן געווארן א דערשיינונג אין טבע וואס מ'האט זיך קיינמאל פריער ניט פארגעשטעלט, אז דער "כח" וואס דער באשעפער האט אריינגעגעבן אין גאר א קליינעם טייל (אטאם) פון חומר, איז שלא בערך גרעסער ווי א מאסע חומר, ווארום מיט דעם כח קען מען בויען און שאפן (אדער ה"ו צעשטערן) אן א שיעור גשמיות.

על דרך זה אין די "מינוט" פון אמת-אינערלעכע תשובה. דער אויבערשטער האט אין דער דאזיקער איין מינוט אריינגעגעבן דעם כח צו איבעראנדעשן דעם גאנצן אינהאלט פון דעם גאנצן יאר צו פארוואנדלעך די גאנצע כמות און גשמיות פון דעם גאנצן עבר אין לויטער איכות און זכיות רוחניות און קדושה, און גלייכצייטיג צוגרייטן די צוקונפט פון דעם קומענדיגען יאר צו בויען און שאפן רוחניות אן א שיעור, די רוחניות פון און שפעטער, אין א פאסענדען אופן, דורך תורה און מצוות אין דער טאג-טעגלעכער הנהגה, צו דערהויבן זיך, און די גאנצע וועלט ארום, צו א העכערע דער העכסט-מעגליכער מדריגה פון קדושה און ג-טליכקייט, און מאכן די דאזיגע גשמיות'דיגע וועלט א דירה לו יתברך.

ויהי רצון אז מען זאל טאן אין דעם אלעם, לויט דער תפלה פון חנה הנביאה, וועלכע מען דערמאנט גלייך באם אנהייב יאר: עלץ לבי בהוי' רמה קרני בהוי' גו' כי שמחתי בישועתך (מיין הארץ פרייט זיך מיט דעם השם, און שטארקייט איז אויפגעהייבן דורך השם.. אין פריי זיך אין זיין הילף).. וירם קרן משיחו (און ער וועט דערהייבן די מאכט פון זיין משיח).

בברכה להצלחה בכל האמור
ולחתימה וגמר חתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה
בגשמיות וברוחניות גם יחד

3

יערבער אין יערער וועלן גאלדא און

אז וועט זי באשליסט מיט און אפן צו פארזיכטן דאס וואס ער האט פארפעלט,
קען ער דאס דערגרייכן סטעטם בשעתא חדא וברגעא חדא - אין איין מאנעט
13. 1880

אויב ס'איז טווער צו פארשטיין און שכל, ווי קען מען אין איין מינוט
איבעראנדערשן דעם אינהאלט פון א גאנצן יאר, איז גראדע און דער לעצטער
חוקמה באזונדער געווארן א דערשיינונג אין טבע וואס מ'האט זיך קיינמאל
פריער ניט פארגעשטעלט, אז דער "כח" וואס דער באשעפער האט אריינגע-
געבן אין גאר א קליינעם טייל (אטאם) פון חומר, איז שלא בערך גרעסער
ווי א מאסע חומר, ווארום מיט דעם כח קען מען בויען און א שאפן (אדער
ח"ו צעשטערן) אן א שיעור גשמיות.

על דרך זה איז די "מינוט" פון אמת-אינערלעכע חשובה. דער אויבערשטער
האט אין דער דאזיגער איין מינוט ארבייגעגעבן דעם כח צו איבעראנדערשן
דעם גאנצן אינהאלט פון דעם גאנצן יאר, פארוואנדלען די באשעפער כמות

און גשמיות אין גשמיות איכות און רוחניות, און גלייכצייטיג
צוגרייטן די צוקונפט פון דעם קומענדיגען יאר, צו בויען און א שאפן
רוחניות אן א שיעור, די רוחניות פון תורה און מצוות אין דער טאג-
טעגלעכער הנהגה, צו דערהויבן זיך, און די גאנצע וועלט ארום, צו א העכערע
מרוצה פון קדושה און ג-טלעכקייט, און מאכן די דאזיגע גשמיות דיגע
וועלט א דירה לו יתברך.

בברכה להצלחה בכל האמור
ולחתימה וגמר החימה טובה
לשנה טוב ומחוקה
בגשמיות וברוחניות גם יחד

ויהי כן מן אמת ושלום און
תפילה ושלום און
זרע קדוש און
אזיב און געווען זיך
ער וועט זיך רייניגן

הגהות כ"ק אדמו"ר על מאמר ד"ה ואברהם זקן ה'תשל"ח

בס"ד. מוצאי ש"פ חיי שרה, מבה"ח כסלו - בחדרו - ה'תשל"ח.

ואברהם זקן בא בימים גו'¹ ומביא רבינו הזקן בתו"א בדרוש "השייך" לפסוק זה [והוא בפרשתנו ד"ה² להבין ענין משארז"ל³ יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי עוה"ב וכמ"ש (בתו"א) בתחילת (ולפני הדרוש שהוא "שייך לפסוק ואברהם זקן בא בימים") את מאמר הזהר⁴ על הפסוק באינון יומין עילאין כו', שהם הלוושים דתומ"צ⁵ (תשובה ומעשים טובים) שעל ידם תוכל הנשמה ליהנות מזיו השכינה בעוה"ב. וענין זה שייך גם לימים כפשוטם⁶, שצריך שצריכים להיות כל הימים שלמים, היינו שכל יום יהי' מלא בעשיית מצוה (יומין עילאין). וידוע וכמאמר הבעש"ט⁷ "לא יניח שום יום מעשיית מצוה כו'". וזהו בא בימים, שאברהם אבינו עבד את עבודתו בכל יום ויום⁸, שכל ימיו היו יומין שלימין (ולא חסרין ח"ו), ועיי' "בא בימים - באינון יומין עילאין"⁹. וידוע הדיוק בזה¹⁰, הרי העיקר הוא לבושי המצוות (יומין עילאין), ומה נוגע בזה ענין הימים (כפשוטם), שלא יניח שום יום מעשיית מצוה כו'. דלכאורה הרי גם כשעושה כמה מצוות במשך יום אחד יש לו אותו מספר המצוות כמו כשהי' מקיימם במשך כמה ימים¹¹, (בכל יום-רק מצוה אחת). וא"כ, מה נוגע (כ"כ) שיקיים מצוה בכל יום דוקא, ועד שכאשר חסר לו יום אחד חסר לו לבוש¹².

ב) והנה מזה שמעלה זו דאברהם (בא בימים) מסופר בכתוב בא בקרא לאחרי כו"כ מעלות שלו שמסופר שבפסוקים שלפנ"ז, ועד שבכתוב זה גופא בתחילה הוא אומר ואברהם זקן ואח"כ מוסיף בא בימים, מוכח מזה מובן שענין בא בימים הוא מעלה גדולה יותר גם מהמעלה דזקן. דהגם שבואברהם זקן מתבטא* מעלתו של אברהם כמו דהגם שואברהם זקן פי' שהי' בעילוי נפלא ביותר, כמובן ממרו"ל וכמרו"ל¹³ שאמר לו הקב"ה לאברהם בא לבוש לבושי (זה דהקב"ה שנקרא¹⁴ עתיק יומין¹⁵) שנאמר ואברהם זקן, היינו שואברהם זקן מבטא את היינו היא מעלת אברהם מה שלובש לבוש הקב"ה כמו שהקב"ה הוא בבחי' עתיק יומין, מ"מ המעלה דבא בימים היא נעלית נעלה עוד יותר גם מהמעלה דזקן. וצריך להבין מהו גודל העילוי דבא בימים, לבושי המצוות [ובפרט בהענין דעשיית מצוה בכל יום דוקא, הגם שאינו מתוסף עיי' במספר המצוות], ועד שזה נעלה יותר מענין (ואברהם) זקן שהוא בחי' (הלבוש ד) עתיק יומין¹⁶.

ג) ויובן זה בהקדים ביאור הידוע¹⁷ (בענין מה בזה שהנשמה צריכה להלוושים דתורה ומצוות, בכדי שתוכל ליהנות מזיו השכינה, כילהיות שהנשמה היא בח' נבאר [וכמבואר

* על תיבת "מתבטא" כתב: הנמצא ל' זה בדא"ח?

בס"ד. מוצאי ש"פ חיי שרה, מכה"ח כסלו - בחדרו - ה"תשל"ח.
 ואברהם זקן בא בימים גו', ומביא רבינו הזקן בחו"א ¹ ~~בחדר השנין לפסוק זה~~
~~הוא~~ ד"ה להבין ענין מארז"ל ² יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל
 חיי עוה"ב ³ ~~בבית הדין~~ ⁴ ~~בבית הדין~~ ⁵ ~~בבית הדין~~ ⁶ ~~בבית הדין~~ ⁷ ~~בבית הדין~~ ⁸ ~~בבית הדין~~ ⁹ ~~בבית הדין~~ ¹⁰ ~~בבית הדין~~ ¹¹ ~~בבית הדין~~ ¹² ~~בבית הדין~~ ¹³ ~~בבית הדין~~ ¹⁴ ~~בבית הדין~~ ¹⁵ ~~בבית הדין~~ ¹⁶ ~~בבית הדין~~ ¹⁷ ~~בבית הדין~~ ¹⁸ ~~בבית הדין~~ ¹⁹ ~~בבית הדין~~ ²⁰ ~~בבית הדין~~
 את מאמר הזהר עה"פ באינון יומין עילאין כו', שהם הלבושים דחומ"צ ⁵ (השובה
 ומעשים טובים) שעל ידם תוכל הנשמה ליהנות מזיו השכינה בעוה"ב. וענין זה שייך
 גם לימים כפשוטם, ⁶ שצריך להיות כל הימים שלמים, היינו שכל יום יהי" מלא
 בעשיית מצוה (יומין עילאין). ⁷ במאמר הבעש"ט "לא יניח שום יום מעשיית מצוה
 כו'". וזהו בא בימים, שאברהם אבינו עבד את עבודתו בכל יום ויום, ⁹ שכל ימיו
 היו יומין שלימין (ולא חסרין ח"ו), ועי"ז "בא בימים - באינון יומין עילאין".
 וידוע הדיוק בזה, ¹⁰ הרי העיקר הוא לבושי המצוות (יומין עילאין), ומה נובע בזה
 ענין הימים (כפשוטם), שלא יניח שום יום מעשיית מצוה כו'. דלכאורה הרי גם
 כשעושה כמה מצוות במשך יום אחד יש לו אוהו מספר המצוות כמו כשהי" מקיימם
 במשך כמה ימים ¹¹ ~~(כל יום רק מצוה אחת)~~, וא"כ, מה נובע (כ"כ) שיקיים מצוה
 בכל יום דוקא, ועד שכאשר חסר לו יום אחד חסר לו לבוש.
 (ב) והנה ~~פירוש~~ שמעלה זו דאברהם (בא בימים) ~~מספר~~ ¹² ~~בבית הדין~~ ¹³ ~~בבית הדין~~ ¹⁴ ~~בבית הדין~~ ¹⁵ ~~בבית הדין~~ ¹⁶ ~~בבית הדין~~ ¹⁷ ~~בבית הדין~~ ¹⁸ ~~בבית הדין~~ ¹⁹ ~~בבית הדין~~ ²⁰ ~~בבית הדין~~
~~מספר~~ ¹² ~~בבית הדין~~ ¹³ ~~בבית הדין~~ ¹⁴ ~~בבית הדין~~ ¹⁵ ~~בבית הדין~~ ¹⁶ ~~בבית הדין~~ ¹⁷ ~~בבית הדין~~ ¹⁸ ~~בבית הדין~~ ¹⁹ ~~בבית הדין~~ ²⁰ ~~בבית הדין~~
 ואח"כ מוסיף בא בימים, ¹³ ~~בבית הדין~~ ¹⁴ ~~בבית הדין~~ ¹⁵ ~~בבית הדין~~ ¹⁶ ~~בבית הדין~~ ¹⁷ ~~בבית הדין~~ ¹⁸ ~~בבית הדין~~ ¹⁹ ~~בבית הדין~~ ²⁰ ~~בבית הדין~~
 מהמעלה דזקן. והגם שואברהם זקן ~~המעלה מעלתו של אברהם כמו שהי" בעילוי~~
 נפלא ביותר, ¹³ ~~בבית הדין~~ ¹⁴ ~~בבית הדין~~ ¹⁵ ~~בבית הדין~~ ¹⁶ ~~בבית הדין~~ ¹⁷ ~~בבית הדין~~ ¹⁸ ~~בבית הדין~~ ¹⁹ ~~בבית הדין~~ ²⁰ ~~בבית הדין~~
 שנקרא עתיק יומין) שנאמר ואברהם זקן, היינו שואברהם זקן ~~ממא~~ ¹⁴ ~~בבית הדין~~ ¹⁵ ~~בבית הדין~~ ¹⁶ ~~בבית הדין~~ ¹⁷ ~~בבית הדין~~ ¹⁸ ~~בבית הדין~~ ¹⁹ ~~בבית הדין~~ ²⁰ ~~בבית הדין~~
 מה שלובש לבושי הקב"ה כמו שהקב"ה הוא בבחי' עתיק יומין, מ"מ ~~המעלה~~ ¹⁵ ~~בבית הדין~~ ¹⁶ ~~בבית הדין~~ ¹⁷ ~~בבית הדין~~ ¹⁸ ~~בבית הדין~~ ¹⁹ ~~בבית הדין~~ ²⁰ ~~בבית הדין~~
~~היא~~ נעלה יותר ~~במעלה דזקן~~. וצריך להבין מהו גודל העילוי דבא בימים,
 לבושי המצוות [בפרט בענין דעשיית מצוה בכל יום דוקא, הגם שאינו מחוסף
 עי"ז במספר המצוות], ועד שזה נעלה יותר מענין (ואברהם) זקן שהוא בחי'
 (הלבוש ד) עתיק יומין.
 (ג) ויוכן זה בהקדים הידוע ~~ממא~~ ¹⁶ ~~בבית הדין~~ ¹⁷ ~~בבית הדין~~ ¹⁸ ~~בבית הדין ¹⁹ ~~בבית הדין~~ ²⁰ ~~בבית הדין~~
 שתוכל ליהנות מזיו השכינה, כל להיות שהנשמה היא בחי' נבוא [כמבואר~~

הענין, שיש להבין

בכ"מ שהנשמה היא כמו שאלקות נעשה בבחי' נברא¹⁸, ועד שהדביקות שלה באלקות היא דביקות בלתי ניכרת¹⁹] וא"א לשום לנברא להשיג שום השגה באוא"ס ב"ה, לכן בכדי שתוכל הנשמה ליהנות מזיו השכינה שהוא הארה מאוא"ס ב"ה [ובפרט לחזות בנועם הוי"ט²⁰], צריכה היא ללבושים. וכמשל אור גדול [ביותר, וכמו אור השמש, בחי' שמש הוי"ט] שאין יכולים להביט בו, וע"י המסך (שהוא כמו לבוש) יכולים לקבל [ולקלוט] את האור.

והנה ידוע שכל ממוצע המחבר ב' דברים, בהכרח שהוא צ"ל כלול משניהם. ומזה מובן גם בענין הלבושים דתומ"צ [שהם כמו ממוצע המחבר בחי' זיו השכינה (שהוא הארה מאוא"ס הבל"ג) עם הנשמה (שהיא נברא ובע"ג)], שיש בהם מב' הענינים. דשרשם (של התומ"צ) הוא מרצה"ע וחכמתו ית' שהם מיוחדים בו ית' (וכמו שידוע שהוא וחכמתו ורצונו אחד) - ענין הבל"ג [ועד שרצה"ע וחכמתו ית' (שרש התומ"צ) הם למעלה גם מבחי' זיו השכינה], וע"י שירדו למטה בעוה"ז הגשמי ציצית בצמור גשמי ותפילין בקלף גשמי וכן בכל המצוות [ועד"ז הוא גם בתורה שנתלבשה בשכל אנושי, ועד בטענות של שקר, ובפרט ע"י התלבשותה ונתלבשה בדיו על הספר] הם בבחי' מדידה והגבלה ועד להמדידה והגבלה דעוה"ז הגשמי שאין תחתון למטה ממנו, הנה ע"י ב' ענינים אלו שבתומ"צ [ענין הבל"ג שבהם מצד שרשם, וענין הגבול שבהם מצד ירידתן למטה] הם נעשים לבוש וממוצע המחבר את הנשמה שהיא נברא ובע"ג [ואפילו הנשמה וכמו שהיא מלובשת בגוף גשמי] עם בחי' זיו השכינה ועד עם בחי' נועם הוי"ט שלמעלה מכל מדידה והגבלה.

ד) והנה מצד ההתלבשות דתומ"צ בעניני עוה"ז הגשמי שהוא רובו ככולו רע, צריך לנקותן מכל פסולת הנופל בהן, וכמו בלימוד התורה, שמצד זה שהתורה נתלבשה בשכל אנושי ובענינים גשמיים הרי אפשר שהלימוד שלו יהי' שלא לשמה ועד לדרגא הכי תחתונה בשלא לשמה, ועד"ז במצוות. דזהו מה שהלבושים דתומ"צ צריכים לרחיצה וכיבוס, שיהי' לבושים נקיים וכו' (ולא יהיו באופן דוכל מלבושי אגאלתי), בדוגמת לבוש הגשמי שבכדי שיהי' צח זך ונקי צריך לרחוץ ולכבס אותו במים טהורים. אמנם [וגם לאחר שהאדם מכבס את הלבושים דתומ"צ שיהיו נקיים מכל פסולת כו', מ"מ, בכדי שיעלו למעלה, צריכות הן צריכים הם להזדכך ע"י המלאכים, דגפיה להון ונשיק

- ב -

בכ"מ שהנשמה היא כמו שאלקות נעשה בבחי' נברא, ועד שהדיקות שלה באלקות היא דביקות בלחי ניכרת¹⁹ וא"א לשום נברא להשיג שום השגה באוא"ס ב"ה, לכן בכדי שחוכל הנשמה ליהנות מזיו השכינה שהוא הארה מאוא"ס ב"ה [ובפרט לחזות בנועם הוי'²⁰], צריכה היא ללבושים. וכמשל אור גדול [ביותר, וכמו אור השמש, בחי' שמש הוי' שאין יכולים להביט בו, וע"י המסך (שהוא כמו לבוש) יכולים לקבל [לקלוט] את האור.

והנה ידוע שכל ממוצע המחבר ב' דברים, ~~בהכרח שחוג~~²¹ כלול משניהם. ומזה מובן גם בענין הלבושים דתומ"צ [שהם כמו ממוצע המחבר בחי' זיו השכינה (שהוא הארה מאוא"ס הבל"ג) עם הנשמה (שהיא נברא ובע"ג)], שיש בהם מב' הענינים. דרשם (של התומ"צ) הוא מרצה"ע וחכמתו ית' שהם מיוחדים בו ית' ~~(במדר שירדו שהוא~~²² וחכמתו ורצונו אחד) - ענין הבל"ג [ועד שרצה"ע וחכמתו ית' (שרש התומ"צ) הם למעלה גם מבחי' זיו השכינה²³], וע"י שירדו למטה בעוה"ז הגשמי ציצית בצמר גשמי ותפילין בקלף גשמי וכן בכל המצוות [ועד"ז הוא גם בחורה שנחלשה בשכל אנושי, ועד בטענות של שקר, ~~ובפרט - ההלכותה~~ בדיו על הספר²⁴] הם בבחי' מדידה והגבלה ועד להמדידה והגבלה דעוה"ז הגשמי שאין חתונן למטה ממנו²⁵, הנה ע"י ב' ענינים אלו שבתומ"צ [ענין הבל"ג שבהם מצד שרשם, וענין הגבול שבהם מצד זרידתן למטה] הם נעשים לבוש וממוצע המחבר את הנשמה שהיא נברא ובע"ג (ואפילו הנשמה) כמו שהיא מלובשת בגוף גשמי) עם בחי' זיו השכינה ועד עם בחי' נועם הוי' שלמעלה מכל מדידה והגבלה.²⁶

ד) והנה מצד ההחלשות דתומ"צ בעניני עוה"ז הגשמי שהוא רובו ככולו רע²⁷, צריך לנקות מכל פסולת הנופל בהן, וכמו בלימוד התורה, שמצד זה שהחורה נתלבה בשכל אנושי ובענינים גשמיים הרי אפשר שהלימוד שלו יהי' שלא לשמה ועד לדרגא הכי תחתונה בשלא לשמה, ועד"ז במצוות. דזהו מה שהלבושים דתומ"צ צריכים לרחיצה וכיבוס, שיהי' לבושים נקיים וכו' (ולא יהיו ח"ו באופן דוכל מלבושי אגאלחי),³¹ בדוגמת לבוש הגשמי שבכדי שיהי' צב²⁸ ונקי צריך לרחוץ ולכבס אותו במים טהורים²⁸. אצ"ל [גם לאחר שהאדם מכבס את הלבושים דתומ"צ שיהיו נקיים מכל פסולת כו', מ"ע, בכדי שיעלו למעלה, צריכים הקל להזדכך ע"י המלאכים, דגפיה לך ונשיק

להון. והענין הוא הדנה כתיב אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, שמצד זה שמפני שהאדם נמצא בארץ בעוה"ז הגשמי שרובו ככולו רע לכן אין שייך שלא יהי' יש בו איזה חטא, חטא מל' חסרון (עכ"פ). והגם שהחטא (החסרון) הוא לא באשמתו ח"ו, שהרי ועמך כולם צדיקים, כי אם כמ"ש נורא עלילה על בני אדם מה שמצד שרצון הקב"ה הוא שבנ"א נמצא בעולם כזה שרובו ככולו רע [ובדוגמת מלך ששלח את בנו למדינה רחוקה בכדי להראות את חכמת בנו שגם במדינה הרחוקה יכיר את האמת, בחי' ואמת הוי' לעולם], אעפ"כ, מכיון שבפועל יש בו (חטא מל') חסרון [מצד זה שהוא נמצא במדינה רחוקה], וגם התומ"צ שלו אינם בשלימות, וכמ"ש אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, שהחסרון (יחטא) הוא גם בהתומ"צ (יעשה טוב) שלו, לכן בכדי שהתומ"צ שלו יעלו למעלה, צריך הוא לסיוע המלאכים].

(ה) והנה זה מה שהתומ"צ שבעוה"ז הגשמי א"א שיעלו למעלה כ"א ע"י צריכים וזקוקים לסיוע המלאכים הוא לא רק מצד זה מפני שעוה"ז הגשמי הוא רובו ככולו רע (שלכן יש איזה חטא וחסרון בקיומם, כנ"ל), אלא (גם) מצד הגשמיות דעוה"ז. שלהיותו גשמי הוא באין ערוך לעולמות העליונים (הרוחניים). וע"ד הידוע בנוגע לנשמת האדם, שאפילו צדיק גמור כשהולך כשעולה לג"ע צריך טבילה בנהר דינור בכדי לשכוח על חיזו דהאי עלמא, כי מצד האין ערוך דעוה"ז הגשמי וג"ע לג"ע הרי כל זמן שזוכר אפילו מקצת דמקצת מעניני עוה"ז א"א לו מונע מלעלות בג"ע לג"ע [ובדוגמת העליות שבדרגות דג"ע גופא שמגעה"ת לגעה"ע וכו', שמכיון שהעליות הם באין ערוך, צריך להיות תחילה ביטול ההשגה דגעה"ת. וכמו שידוע וכידוע המשל על זה מענין השגת השכל, שבכדי לבוא להשגה עליונה שבאין ערוך להשגה הקודמת (אע"פ שגם השגה העליונה היא בעוה"ז הגשמי) צריך להיות תחילה ביטול השגה הקודמת. וכמו ר"ז כי סליק לארעא דישראל יתיב מאה תעניתא (או מ' תעניות) לשכוח תלמוד בבלי בכדי שיוכל לתלמוד תלמוד ירושלמי], עד"ז הוא גם בנוגע להתומ"צ של האדם, גם התומ"צ דצדיק גמור, שמצד היותן מלובשות בענינים גשמיים, א"א שיעלו למעלה, עד צ"ל תחילה שיזכרו ויתפשטו מגשמיותן ע"י המלאכים.

ו) והנה וי"ל בדרך אפשר דהגם שהזדככות התומ"צ והעלאתן למעלה נעשה ע"י המלאכים, מ"מ, מכיון שתכלית השלימות דכל ענין הוא דוקא כאשר הוא נעשה ע"י עבודת האדם

- ג -

32 ו/ והענין הוא דהנה כתיב אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחסא, ~~שמצד זה~~
 שהאדם נמצא בעוה"ז הגשמי ~~שרבו ככולו דע~~ לכן ~~אין שייך שלא יבא~~ בו א"ת
 חטא, חטא מל" סרוון (עכ"פ) ³⁴ והגם שהחטא (החסרון) הוא לא ב"שמתו ח"ו, שהרי
 ועמך כולם צדיקים, כי אם כמ"ש נורא עלילה על בני אדם ~~מן שסדר לרצון הקב"ה~~
 הוא/ נמצא בעולם כזה ~~שרבו ככולו דע~~ ³⁶ [ובדוגמת מלך ששלח את בנו למדינה
 רחוקה בכדי להראות את חכמת בנו שגם במדינה הרחוקה יכיר את האמת, בחי"
 ואמת הוי" לעולם], אעפ"כ, מכיון שבפועל יש בו (חטא מל") חסרון ~~מצד זה שבו~~
 נמצא במדינה רחוקה ³⁷, וגם התומ"צ שלו אינם בשלימות, וכמ"ש אין צדיק בארץ
 אשר יעשה טוב ולא יחסא, שהחסרון (יחסא) הוא גם בהתומ"צ (יעשה טוב) שלו,
 לכן בכדי שהתומ"צ שלו יעלו למעלה, צריך הוא לסיוע המלאכים
 (ה) והנה זה מה שהתומ"צ שבעוה"ז הגשמי ~~א"א שיעלו למעלה כ"א ע"י~~ ³⁸ סיוע המלאכים
 הוא לא רק ~~מצד זה שעה"ז~~ הגשמי הוא רובו ככולו רע ~~(שליד ש"א יתה~~
~~חטא נחסרון בקיומו, כ"ל),~~ אלא ³⁹ (גם) מצד הגשמיות דעוה"ז. שלהיותו גשמי הוא
 באין ערוך לעולמות העליונים (הרוחניים). וע"ד הידוע בנוגע לנשמת האדם,
 שאפילו צדיק גמור כשהוא ⁴⁰ לג"ע צריך טבילה בנהר דינור בכדי לשכוח על חידו
 דהאי עלמא, כי מצד האי"ע דעוה"ז הגשמי ⁴¹ ג"ע הרי כל זמן שדגם אפילו מקצה
 דמ"צת מעניני עוה"ז ~~א"א שיעלו למעלה~~ ⁴² בג"ע ⁴³ [ובדוגמת העליות שבג"ע ~~ש"א ע"י~~ שמגעה"ת
 לגעה"ע, שמכיון שהעליות הם באין ערוך, צריך להיות תחילה ביטול ההשגה דגעה"ת.⁴⁴
~~דג"ע~~ ⁴⁵ שידוע המשל ~~לג"ע~~ מענין השגת השכל, שבכדי לבוא להשגה עליונה שבאין
 ערוך להשגה הקודמת (אע"פ שגם השגה העליונה היא בעוה"ז הגשמי) צריך להיות
 תחילה ביטול השגה הקודמת. וכמו ר"ז כי סליק לארעא דישראל יחייב מאה תעניתא
 (או מ' תענייות) לשכוח חלמוד בבלי בכדי שיוכל ~~לג"ע~~ ⁴⁶ חלמוד ירושלמי], עד"ז
 הוא גם בנוגע להתומ"צ של האדם, ~~התומ"צ דערוך גמור,~~ שמצד היותן מלובושת
 בענינים גשמיים, ~~א"א שיעלו למעלה~~ עד שידוככו ויחפשו מגשמותו, ע"י המלאכים.
 (ו) ~~הנהגה~~ ⁴⁷ שהזדככות התומ"צ והעליון למעלה נעשה ע"י המלאכים, מ"מ, מכיון
 שתכלית השלימות דכל ענין הוא דוקא כאשר הוא נעשה ע"י עבודת האדם

(ולכן וע"ד דאדם רוצה בקב שלו דוקא), לכן גם ענין הזדככות התומ"צ, מתחיל ההתחלה בזה הוא ע"י בעבודת האדם. וזהו מה שאיתא בתו"א שכיבוס וזיכוך התומ"צ הוא ע"י עבודת התפלה, שהכוונה בזה היא (לא רק שע"י התפלה הוא מנקה את התומ"צ מכל פסולת, שלא יהיו באופן דשלא לשמה וכיו"ב, כי אם), שע"י התפלה נעשה גם (התחלת ה) זיכוך שלהם, מה שמזדככות מגשמיותן ועולות למעלה. הדנה תפלה היא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, היינו שהתפלה היא מקשרת את ב' הקצוות דארץ ושמים (מטה ומעלה), ובפרט לפי ע"פ הידוע שארצה (בתוס' ה') הוא מדריגה היותר תחתונה שבארץ הלזו הגשמית גופא, ושמימה (בתוס' ה') הוא מדריגה היותר נעלית שבשמים (שמי השמים), והשמימה (בתוס' ה') גם בתחילה הוא למעלה גם משמימה. וזהו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שע"י התפלה "יוכל להיות עליית גם (האדם) הנמצא ארצה במדריגות היותר תחתונות שבארץ הלזו הגשמית להשמימה להמדרגות היותר נעלים ונפלאים". הנה כמו שהתפלה פועלת בהאדם, שגם כשהוא נמצא ארצה יכול הוא להתעלות להשמימה (אלא שצ"ל גם סיוע המלאכים דחביק לה כו'), עד"ז פועלת היא גם בכל עניני האדם ובפרט בהתומ"צ שלו, שע"י ד' השליכות דתפלה (שהם כנגד ד' עולמות) עולות הן מעולם לעולם, ועד שהן עולות בבחי' השמימה שלמעלה מהעולמות, ועד שהן עולות למהותו ועצמותו ית' ממש.

(ז) וזהו אחד הביאורים בהשייכות דלבושי המצוות לענין הימים (כפשוטם), כי עיקר עליית המצוות הוא ע"י התפלה, ומכיון שהתפלה והתפלה הרי היא "ענין עבודת היום" [וכמובן גם ממרוז"ל תפלות כנגד תמידין תקנום, והרי התמידין הם עולת תמיד העשוי' בכל יום, שנים ליום], שהתפלה בכל יום מבררת ומעלית ומעלה את הניצוצות שנתחדשו ביום זה, לכן גם המצוות [שעלייתן הוא ע"י התפלה] שייכים לענין הימים, לענין התפלה שהוא "ענין זקוקים ל"עבודת היום".

אמנם ביאור זה מבאר רק השייכות דמצוות לימים. אבל עדיין אינו מובן ההכרח לעשיית המצוות בכל יום דוקא, דלכאורה, גם כשיחסיר יום אחד ולמחר יעשה שתי מצוות, יזדככו המצוות ע"י התפלה דיום המחרת. וא"א ואין לומר שהתפלה יכולה לזכך ולהעלות רק המצוות השייכים השייכות ליום זה, דאין כל טעם לחילוק זה. ועוד דמכיון שבנוגע לתפלה (גופא) דיש ענין

(אדם רוצה בקב שלו דוקא), לכך גם ענין הזדככות התומ"צ, ⁴⁵ ~~התפלל~~ הוא ~~עבודת~~
 האדם. וזהו מה שאיחא בחו"א שכיבוס וזיכוכ התומ"צ הוא ע"י עבודת התפלה,
 שהכוונה בזה היא (לא רק שע"י התפלה הוא מנקה את התומ"צ מכל פסולה, שלא
 יהיו באופן דשלא לשמה וכיו"ב, כי אם), שע"י התפלה נעשה גם (התחלת ה) זיכוכ ⁴⁷
 שלהם, מה שמזדככות מגשמיותן ועולות למעלה. דהנה תפלה היא סולם מוצב ארצה
 וראשו מגיע השמימה, ⁴⁸ היינו שהתפלה היא מקשרת את ב' הקצוות דארץ ושמים
 (מטה ומעלה), ובפרט ⁴⁹ ~~ה~~ הידוע שארצה (בתום ה') הוא מדריגה היותר תחתונה
 שבארץ הלזו הגשמית גופא, ושמימה (בתום ה') הוא מדריגה היותר נעלית שבשמים
 (שמי השמים), והשמימה (בתום ה') גם בתחילה) הוא למעלה גם משמימה. וזהו
 סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, שע"י התפלה "יוכל להיות עלייה גם
 (האדם) הנמצא ארצה במדריגות היותר תחתונות שבארץ הלזו הגשמית להשמימה
 להמדריגות היותר נעלים ונפלאים". ⁵¹ הנה כמו שהתפלה פועלת בהאדם, שגם כשהוא
 נמצא ארצה יכול הוא להתעלות להשמימה, עד"ז פועלת היא גם בכל ענייני האדם ⁵²
 ובפרט בתומ"צ שלו, שע"י ד' השליבות דתפלה (שהם כנגד ד' עולמות) עולות
 הן מעולם לעולם, ועד שהן עולות בבה"י השמימה שלמעלה מהעולמות, ועד שהן
 עולות למהותו ועצמותו ית' ממש.

ז) וזהו אחד הביאורים בהשייכות דלבושי המצוות לענין הימים (כפשוטם), כי
 ע"י עליית המצוות הוא ע"י התפלה, ומכיון שהתפלה היא "ענין עבודת
 היום" [כמובן גם מפרז"ל חפלות כנגד חמידין תקנוס, ⁵⁴ ~~אדם~~ ~~הוא~~ ~~ענין~~ ~~עבודת~~
 ליום], שהתפלה בכל יום מבררת ומעלה את הניצוצות שנתחדשו ביום זה, לכן ⁵⁵
 גם המצוות [שעלייתן הוא ע"י התפלה] ~~שגם לענין הימים, לענין התפלה~~
~~עבודת היום".~~ ⁵⁷

אמנם ביאור זה מברר רק השייכות דמצוות לימים. אבל עדיין אינו מובן ההכרח
 לעשיית המצוות בכל יום דוקא, דלכאורה, גם כשיחסיר יום אחד ולמחר
 יעשה שתי מצוות, יזדככו המצוות ע"י התפלה. ~~הוא~~ לומר שהתפלה יכולה לזכך
 ולהעלות רק המצוות השייכות ליום זה, דמכיון שבנוגע לתפלה (ביום) יש ענין ³
 (צ"ל ש' אדם אחר צ"ל. וע"ז)

התשלומין (ביום שלאח"ז, בתפלה הסמוכה לה) "ואין אומרים כיון שעבר יומו בטל קרבנו", ועד ש(בנוגע לכוונת התפלה) תפלה אחת מלוקטת מתפללות כל השנה מעליית את התפללות דכל השנה, מובן משמע מזה גם בנוגע לעליית המצוות שע"י התפלה, שהתפלה מעליית גם המצוות דימים (אחרים ומכ"ש ימים) הסמוכים דיום הסמוך וכו'. וכמו שמצינו בענין וסמוכין לדבר - התפללות דשבת שהן מעלות התפללות של כל ימי החול עם כל התורה ומע"ט שנכללו בהן.

ח) אך הענין הוא, דהנה ידוע שהתכלית דתומ"צ הוא לפעול בירור וזיכרון בעוה"ז הגשמי. דזהו מה שתורה לא בשמים היא, וכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם, ועאכו"כ מצוות שלא ניתנו אלא לצרף בהן את הבריות. דזהו הטעם על זה ועד שמצוות צדקה היא שקולה כנגד כל המצוות (ונקראת בשם מצוה סתם), כי התכלית דמצוות [וכן התכלית דירידת הנשמה למטה] שהוא [לא בשביל הנשמה כ"א] בכדי לתקן את הגוף ונפה"ב וחלקו בעולם, נשלם ע"י מצוות הצדקה (יותר מאשר ע"י שאר כל המצוות). כמבואר בתניא. וזהו הביאור על זה מה שצריך להיות יומין שלימין דוקא, מה שבכל יום ויום צריך להיות קיום מצוה, כי מכיון שגדר העולם הוא מקום וזמן, הרי מובן שהתומ"צ (שתכליתם הוא לתקן את העולם) צריכים לתקן גם את הזמן. ולכן מוכרח שבכל יום תהי' עשיית מצוה (הגם שגם כשחסר לו יומא חדא יכול הוא למלאות לעשות את הלבוש ע"י שיעשה שיקיים מחר ב' מצוות), כי בכדי לתקן את הימים (הזמן) גופא צריך להיות כל יומא ויומא עביד עבידתי'.

ט) וזהו ואברהם זקן בא בימים, שלאחרי שאומר שואברהם זקן הוא מוסיף גם בא בימים שהוא מעלה גדולה יותר גם מהמעלה דזקן. דהנה הכוונה האמיתית בהתהוות העולמות (הנעוצה בבחי' עצמות א"ס) היא מה שנתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים דוקא. וכוונה זו נשלמת ע"י עבודת האדם, אתם קרויין אדם, שהאדם דוקא יכול להשלים כוונה זו. וזהו גם מה שנקרא בשם אדם, ששם זה מראה לא רק ע"ש ב' הקצוות שהוא אדמה לעליון כ"א גם ושהוא נוצר מן האדמה, היינו שגופו נעשה מהאדמה עצמה ובאופן שהי' תחילה דומם בפ"ע (בלי שום נפש חיונית בתוכו) וכמ"ש גלמי ראו עיניך, שלכך גוף האדם הוא בבחי' דומם (ולא כגוף הצומח והחי), כי גם ענין זה שבהתואר אדם (על שם האדמה) מורה על מעלתו, שהוא

- ה -

החשלוּמין (ביום שלאח"ז, בחפלה הסמוכה לה) ⁵⁸ "ואין אומרים כיון שעבר יוכו
 בטל קרבנו", ועד ⁵⁹ ש(בנוגע לכוונת החפלה) אפילו חפלה אחת מלוקטת מחפלות
 כל השנה מעלית את החפלות דכל השנה, ⁶⁰ מזה גם בנוגע לעליית המצוות
 שע"י חפלה, שהחפלה מעלית גם המצוות ^{דימים} (אחרים ומכ"ש ⁸¹² ~~הם~~) הסמוכים ^{לפניה}.
~~ומנו שבנוגע~~ החפלות דשבת שהם מעלים החפלות של כל ימי החול ע"ן כל
 התורה ומע"ט שנכללו בהן. ⁶¹

ה) אך הענין הוא, דהנה ידוע שהחכלית דתומ"צ הוא לפעול בירור וזיכוך בעוה"ז
 הגשמי. דזהו מה שתורה לא בשמים היא, ⁶² וכל החורה ניתנה לעשות שלום
 בעולם, ועאכו"כ מצוות שלא ניתנו אלא לצרף בהן את הבריות. ⁶³ ~~החזק העולם על~~
~~המצוות~~ דצדקה היא שקולה כנגד כל המצוות (ונקראת בשם מצוה סתם), כי החכלית
 דמצוות [וכן החכלית דירידת הנשמה למטה] הוא [לא בשביל הנשמה כ"א] בכדי
 לתקן את הגוף ונפשה"ב וחלקו בעולם, נשלם ע"י מצות הצדקה (יותר מאשר ע"י
 כל שאר המצוות), כמבואר בתניא. ⁶⁵ וזהו ~~המטרה~~ ⁶⁶ שצריך להיות יומין
 שלימין דוקא, ~~אך~~ שבכל יום/צריך להיות קיום מצוה, כי מכיון שגדר העולם
 הוא ⁶⁷ (הזמן, וקצת) הרי מובן שהתומ"צ (שתכליתם הוא לתקן את העולם) צריכים
 לתקן גם את הזמן. ולכן מוכרח שבכל יום חיי" עשיית מצוה (הגם שגם כשחסר
 לו יומא יכול הוא ~~לעשות~~ ⁶⁸ את הלבוש ע"י שיעשה מחר ב' מצוות), כי בכדי
 לתקן את הימים (הזמן) גופא צריך להיות כל יומא ויומא עבידתי".
 וזהו ואברהם זקן בא בימים, שלאחרי שאמר ואברהם זקן הוא ⁶⁹ ~~מזמין~~ בא בימים

שהוא מעלה גדולה יותר גם מהמעלה דזקן. דהנה הכוונה האמיתית
 בהתהוות העולמות ~~(העצמות)~~ בבחי' עצמות א"ס) היא מה שנחאה הקב"ה להיות
 לו ית' דירה בתחתונים דוקא. וכוונה זו נשלמת ע"י עבודת האדם, אתם קרויין
 אדם, ⁷⁰ שהאדם דוקא יכול להשלים כוונה זו. וזהו ~~אם~~ ⁷¹ שנקרא בשם אדם, שש"ע ⁷² ~~ל~~
~~זה מראה לא~~ ~~בן~~ שהוא אדמה לעליון ~~בשם~~ שהוא נוצר מן האדמה, ⁷² ~~הינו~~ שגופו
 נעשה מהאדמה עצמה ובאופן שהי' ⁷³ חחילה בפ"ע (בלי שום נפש היונית בחוכו)
 וכמ"ש גלמי ראו עיניך, ~~שמן~~ ~~גוף~~ ~~האדם~~ ~~הוא~~ ~~בבחי' דרמס~~ (ולא כגוף הצומח
 והחי), ⁷⁴ כי גם ענין זה שבחומר אדם (על שם האדמה) מורה על מעלתו, שהוא ⁷⁵
⁷⁶

מברר מתקן ומעלה גם את הדומם שהוא תחתון ביותר שאין תחתון למטה ממנו. ומעלה זו שבו נשלמת באה בפועל ע"י העבודה דבא בימים דוקא. שע"י העבודה דזקן (עצמה), אף שגם עי"ז בירר ותיקן את חלקו בעולם (מקום), מ"מ, מכיון שלא תיקן עדיין את הזמן, הרי לא השלים עדיין הכוונה דדירה בתחתונים. ולכן הגם שעבודה זו מגעת בבחינת עתיק יומין, שהיא בהעתקה (והבדלה) מבחי' יומין, אין זה תכלית השלימות. משא"כ ע"י העבודה דבא בימים, כשעובד לתקן את הימים, ובאופן ועד דאת מספר ימיך אמלא מספר ימיך הוא מלשון אבן ספיר (וכמ"ש בתו"א שענין שמספר ימיך הוא כמו השמים מספרים שפירש בזהר מנהרין ומנצצין וספירין), היינו שהאדם מאיר את הימים (הזמן) באור התורה והמצוות, הנה עי"ז הוא משלים הכוונה דדירה בתחתונים (בהתחון שבעולם הזה גופא), שזה (השלמת כוונה זו) הוא תכלית שלימות מעלת האדם, כנ"ל.

מברר מתקן ומעלה גם את הדומם שהוא תחתון ביותר שאין תחתון למטה ממנו.
ומעלה זו שבו ~~שלמה~~^מ בפועל ע"י העבודה דבא בימים דוקא. שע"י העבודה דזקן
(עצמה), אף שגם עי"ז בירר ותיקן את חלקו בעולם (מקום), מ"מ, מכיון
שלא תיקן עדיין את הזמן, הרי לא השלים עדיין הכוונה דדירה בתחתונים. ולכן
הגם שעבודה זו מגעה בבחינת עתיק יומין, שהיא בהעתקה (והבדלה) מבחי" יומין,
אין זה תכלית השלימות. משא"כ ע"י העבודה דבא בימים⁷⁷, כשעובד לתקן את
הימים, ובאופן דאת מספר ימין אמלא מספר ימין⁷⁸ הוא מלשון אבן ספיר (וכמ"ש
בחז"א ~~מספר~~⁷⁹ מספר ימין הוא כמו השמים מספרים שפירש בזהר מנהרין ומנצצין⁸⁰
וספירין), היינו שהאדם מאיר את הימים (הזמן) באור התורה והמצוות, הנה
עי"ז הוא משלים הכוונה דדירה בתחתונים (בהתחון שבועה"ז גופא)⁸², שזה
(השלמת כוונה זו) הוא תכלית שלימות מעלה האדם, כנ"ל.

שלימין" מוכח דמה שצריך לעשות מצוה בכל יום (כתורת הבעש"ט המובאה בפנים) הוא גם כשאינן לו פנאי (במשך ב' הימים) לעשות יותר מב' מצוות, שאז שאין נפק"מ במספר המצוות.

[על התיבות "והשאלה שבפנים" כתב:]
הרי השמיטנו זה בפנים (אף שאמרת')

12. "ודוחק לומר דמירי בביטול מ"ע התלויים התלויות בו ביום כמו ק"ש כו', דא"כ מלבד מה שחסר הלבוש הרי פגם ג"כ בביטול המצוה וצריך תשובה" (אוה"ת בלק שם).

13. ב"ר ספנ"ח.

14. דניאל ז, ט.

15. מ"כ לב"ר שם (הובא באוה"ת פרשתנו תשעט, א). וראה גם פרש"י לב"ר שם. ובהגהות הרד"ל שם מביא מילקוט "דכתיב עתיק יומין יתיב".

16. ובפרט לפי מ"ש בתו"א מקץ לג, ב, שעתיק יומין הוא "נעתק ונבדל מבחי' היומין שהם הלבושים הנעשים מהמצוות".

17. ראה בכ"ז אגה"ק סכ"ט. תו"א מקץ לב, ד ואילך. וראה גם תו"א פרשתנו שבהערה 2.

18. ראה ביאוה"ז לאדהאמ"צ (קטו, ב) ולהצ"צ (ע' תקמח). המשך תרס"ו ע' תנט. ס"ע תע.

19. דנוסף לזה שהכלים דאצילות (שרש הנשמות) הם בדביקות בלתי ניכרת, הנה גם הדביקות דנשמות בהכלים היא בלתי ניכרת (ראה המשך תער"ב ח"א ריש ע' (קע).

20. אגה"ק שם.

1. פרשתנו כד, א.

2. טז, א. וראה תו"א משפטים עו, ג. עט, ב.

3. אבות פ"ד מי"ז.

4. ראה זח"א רכד, א. וראה שם קכט, א הלשון "יומין עילאין".

5. באגה"ק ובתו"א מקץ שבהערה 17 [וכן בתו"א ח"ש שם (בתחילת הענין)] שהמצוות הם לבושים. אבל ובתו"א משפטים עט, ב (וראה גם תו"א ח"ש בהמשך הענין - נעתק לקמן ס"ג): לבושי התורה והמצוות - בפרטיות יותר. וראה תניא ספ"ה. וראה אוה"ת משפטים ע' א'רסו.

6. כ"ה בתו"א משפטים שם.

7. צוואת הריב"ש בתחלתה.

8. ראה זח"א קכט, א: ולא אתקריב אברהם ביומא חדא או בזמנא חדא אלא עובדוי קריבו לי' בכל יומיו כו'.

9. לשון הזהר שם.

10. אוה"ת שבועות ע' צא. בלק ע' 'תתקמח. פינחס ע' א'קצט. וראה גם אוה"ת (י"א) לתהלים ע' תקכו.

11. באוה"ת וארא ע' קכ: "וצריך לסגל תורה ומצוות אפילו מצוה אחת כמה פעמים במספר הימים אשר נתנו לו מן השמים כפי שיעור הלבושים הצריכים לפי שרש נשמתו. . . כי מאחר שיש לו פנאי כו'".

והשאלה שבפנים (ממקומות שבהערה הקודמת) "הלא יוכל לעשות למחר שתי מצוות" - שהוא (לשון הצ"צ באוה"ת שבועות שם), היא - כי מהלשון "יומין

- (1) פרשחנו כד, א.
- (2) טז, א. וראה תו"א משפטים עו, ג. עט, ב.
- (3) אבות פ"ד מי"ז.
- (4) ראה זח"א רכד, א. וראה שם קכט, א הלשון "יומין עילאין".
- (5) באגה"ק ובתו"א מקץ שבעה"ק 17 [וכן בתו"א ח"ש שם (בהחילת הענין)]
המצוות הם לבושים. ~~ל~~בתו"א משפטים עט, ב (וראה גם תו"א ח"ש
 בהמשך הענין - נעתק לקמן ס"ג): לבושי התורה והמצוות וראה אוה"ת
 משפטים ע' א"רסו.
 כ"ה בתו"א משפטים שם.
- (6) צוואת הריב"ש בתחלתה.
- (7) ראה זח"א שם: ולא אתקריב אברהם ביומא חדא או בזמנא חדא אלא עובדוי
 קריבו לי בכל יומי כו".
- (8) לשון הזהר שם.
- (9) אוה"ת שבועות ע' צא. בלק ע' תתקמח. פינחס ע' א"קצט. וראה גם אוה"ת
 (א"א) תהלים ע' תקבז.
- (10) באוה"ת וראו ע' קכ: "וצריך לסגל תורה ומצוות אפילו מצוה אחת כמה
 פעמים במספר הימים אשר נחנו לו מן השמים כפי שיעור אלצא הלבושים
 הצריכים לפי שרש נשמתו . . . כי מאחר שיש לו פנאי כו".
 והשאלה. שבפנים (מקומות שבהערה הקודמת) אאא הלא יוכל לעשות
 למחר שני מצוות" לשון ה"ב באוה"ת שבועות שם) - כי מהלשון.
 "יומין שלימין" מוכה דמה שצריך לעשות מצוה בכל יום (כתורת הבע"ש.
 המובאה בפנים) הוא גם כשאינן לו פנאי (במשך ב" הימים) לעשות יותר
 מב" מצוות, שד"אין נפק"מ במספר המצוות.
- (11) "ודוחק לומר דמירי בביטול מ"ע החלוי"ק בו ביום כמו ק"ש כו", דא"כ
 מלבד מה שחסר הלבוש הרי פגם ג"כ בביטול המצוה וצריך תשובה" (אוה"ת
 בלק שם).
- (12) ב"ר ספנ"ח.
- (13) דניאל ז, ט.

דברי יוסף
 וראה תו"א ס"ג

דברי הא"א
 שם ד"ס
 (מק' א"א)

מוקדש לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות
החתן הרה"ת שלום דובער
והכלה מרת דינה גאלדא שיחיו
וואלבערג
לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת
ביום חמישי, כ"ט תשרי ה'תשע"ח

נדפס ע"י ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' יעקב משה וזוגתו מרת צופי' רבקה שיחיו וואלבערג
הרה"ת ר' מאיר וזוגתו מרת ליבא גיטל שיחיו שאנאוויטש